

gyében indult. Az előbbi korszak likvidálását követő időben a zsidóság szomorú napokat élt át, az aggodás és félelem napjai voltak és legjobban fájt, — mondja Niemi-rover — hogy nem tudtam felemelni tiltakozó, vélt szavamat, mert nem is hallgattak volna rádm.

— Mint súlyos betegségből felépült beteg, lélegzett fel az ország zsidósága, amikor a megboldogult Duca miniszterelnök velle kezébe az ügyek intézését. Erélyes intézkedéseiből kitérte a zsidóságot, hogy biztat benne és tragikus halála mélyen megrendítette a zsidóságot is, aki benne őszinte barátot veszített el, Hősi halottak tekinthetjük, aki az emberi haadás és emberi jogok sok útról áztatott frontján halt meg.

Egészen megindultan remeg a főbbi hangja, amikor emlékezik az elhunyt miniszterelnök erőlyes kezét és céltudatos munkáját, aki biztos célkitűzésekkel vezeti a mai nehéz időkhöz az ország hajóját.

— Mit hoz a jövő? — kérdezzük a fő-rabbil.

— A jövőt sűrű köd borítja. Legyen a zsidóság türellemmel, és arra hár bennünket, írjuk meg az ország zsidósága érdekében, amit ízen: „Megrendíthetetlen hitben össze-tartásban és szeretetben egymás iránti megbecsülésben, a romániai zsidóság keressél fog vergődni a hitleri áramlatok Vörös ten-gereán.”

— Majd ráérünk arra, mi a véleménye arról, hogy az illeti zsidóság parlamenti képviselet nélkül maradjon?

— Nem tartom szerencsétlenségnek, hogy most nem vagyunk a parlamentben képviselve. Sokszor előfordul, hogy a kulisz-szák mögött eredményesebben lehet dolgozni, mint kinn a színpadon és az ország-világ á-gus szeméi előtt. Állítom, mert tapasztala-lalából tudom, hogy a mai kormányon lévő politikusok és parlamenterek között számo-san vannak, akik őszinte barátai a zsidó-ságnak és akikre mindég biztosan számíthat az ország zsidósága, amikor annak sütsé-gessége előjön.

— Tudjuk, hogy főrabbi ur mennyire híve a cionista mozgalomnak, mi a véleménye a palesztinai helyzetről?

Egészen felvidul a főrabbi arca, mert kedves gyermekéről, Palesztináról beszélhet.

— Tudják ugyabár, hogy törhetetlen har-cosa vagyok a zsidó reneszansz mozgalom-nak és boldog vagyok, hogy a zsidó ország épül. Minden erkölcsi és anyagi erőmet latba vetem, hogy minél jobban közelebb kerüljek az országépítéshez és nehez feladatában. Csak minél több jó zsidót tudjunk a világ minden részéről kihozni az új hazába.

Majd Niemi-rover főrabbi kijelenti, hogy jól ismeri lapunkat és értesült róla, bár a nyelvet nem ismeri, hogy mennyire küzd a „Népi k” a szélsőbaloldali mozgalmak ellen, amely fellökte fejtét a zsidóság körében. Helyes az, ha vissza akarjuk tartani a zsidó ifjúságot, nehogy a kommunizmus karjaiba vesse magát. Csak továbbra is tanítsuk az ifjúságot és végezzünk konstruktív munkát.

Végül megkérdezzük, hogy mondja meg véleményét a Vlad-féle kultuszitörvényről?

— A Vlad törvény meg van. De a végrehajtást utasítás még mindig hiányzik. E körül még sok újharcra lesz kihatás. A mai atmoszférá nem alkalmas arra, hogy most tárgyalás alá kerüljön, mert ez esetben, tekintve a körülményeket, nem sok jó várhat a zsidóságra. Különböző az egyházak egyike sincsen megelégedve, és a mi autonómink határozatlan vesztélyben van a törvény által. Fontosnak tartja azonban, hogy míg ez a végrehajtást utasítás leír alá kerül, az ősz-szes romániai hitközségek, amelyek ezt ed-dig nem tették meg, alapszabályokat a mai időkhöz megfelelően módosítsák és azokat szankcionáltságok, a kormányhatóságokkal.

Befejeződött a beszélgetés. A főrabbi ejtként élvezet hallgatni a szavakat, amelyek egy kiváló férfinak magasröptű gondolatait fejezik ki. Amikor a főrabbi a beszélgetés után kezet fog velem, úgy érzem, hogy az ország egy nagyszerű Dávidjával fogok kezni, aki meg tud birkólni a romániai zsidógyűlö-

lők Gólláthjával. Bizhatunk a jövőnkben, ha ilyen férfiakat tudunk az élen, mint Niemi-rover grandrabbi, aki évtizedek óta folytat ha-

Dr. V. Filderman, a romániai zsidóság vezéralakja nyilatkozik a romániai zsidóság mai helyzetéről a „Népiünk”-nek

Lapunk céltudatos és vezető cikkünkben jelzett „Hidverés a négy országrész zsidó-sága között” elgondolásához híven az éromániai zsidóság egyik legprominensebb vezetőjéhez fordultunk, hogy nyilvánítsa néze-teit, a mi elgondolásainkkal kapcsolatban. az aktuális helyzetről, a zsidóság szerepéről az ország gazdasági, politikai és kulturális életében és végül, hogy célravezetőnek tartja-e a mi utunkat, a négy országrész zsidóságá-nak közöledése érdekében.

Lapunk szerkesztője Bucurestiben látoga-lást tett a kiváló férfinál, aki emeletes villá-jának ragyogó komforttal berendezett dolgo-zószobájában a legnagyobb szívélyességgel fogad. A villa alsó traktusában vannak ügy-veleti irodájának dolgozótermei, felső részben pedig magánlakoszlája. Itt van dolgozószo-bája, ahol mennytelegző és ezernyi könyv jel-képezi azt, hogy nem hétköznapi ember ott-hona, aki érdeklődik a világ valamennyi ese-ménye iránt, s aki előképzettséggel, önmagát folyton tovább fejlesztve igyekszik megfelelni

Dr. V. Filderman, az U. E. R. elnöke

mindazon követelményeknek, amelyet az a kö-telezettség ró rá, hogy egyik vezető alakja legyen a romániai zsidóságnak. Értedhes har-cokot folytat a zsidóság érdekében. A háboru-után az emancipációsri dolgozott és harcolt, azóta pedig mindég az első sorokban kü-dött, amikor arról volt szó, hogy összefogja előbb a regáli zsidóságot s azután a többi ország részek zsidóságát is. Az erélyi zsidóság is ismeri jól Dr. Filderman, mert mindenkor ren-delkezésre állott, amikor arról volt szó, hogy szolgálatot legyen, intervenciójon az erélyi zsidóság érdekében a kormányközveknél és minden fórumon, ahol szükségesnek láts-ott, hogy támogatást nyerjen a zsidóság minden jogos megnövekedésére.

Dr. Filderman arcán meglátszanak a hosszabb betegség nyomai, amelyből szeren-csésen épen most épült fel. Örömmel töltötte el — mondja szerkesztőnknek — hogy lapunk több ízben megemlékezett róla betegségének ideje alatti és közelebi az együttlérzésnek azok a megnyilvánulásait, amelyben lapunktól része volt. Finom metszésű intellektuális zsidó arcán látszik a szenvedés, amelyet betegségé okozott, de szeméi élénken fénylenek mindenk-or, amikor a sok bajon átment romániai zsi-dóság múltbeli szenvedéseiről, mai helyzetéről és jövődéből esztendői esztendői eszik szó.

A hosszú többórás beszélgetésből kom-primáltan adjuk azokat a fontosabb és érdeke-sebb részleteket, amelyek bizonyíjják azt, hogy egy nem mindennapi egyéniségről van szó, aki mindenkor kiérdemelte mu káival, okos, józan és széles horizontu elgondolásaival, hogy ve-zelő szerepet vegyen — Románia — egy mil-lió román zsidóságának sorsa megjavításában.

— Mi a véleménye Elnök urnak a zsidó-

almas szellemével és tudásával harcol a zsidó nép jogaiért és tudományáért.

W. S.

ság mai helyzetéről valamint a mi országunk zsidósága b-jairól és azok orvoslásáról?

— Határozatlan szomorúnak látom a világ zsidóságának mai helyzetét. Az anti-szemilizmus nemzetközi térhódítása termé-szetesen nem hagyja befolyás nélkül orszá-gunk zsidóságának sorsát sem. A német zsi-dóság kétségbeejtő helyzete engem is, mint minden jóérzésű zsidót mélyen megrendített, hiszen Európa egyik legkulturáltabb és leg-inkább értékes és értékes elemekből töltött zsidóságáról van szó. Főidalmass számunkra, hogy a német antiszemilizmus térhódítása kihatással van a romániai antiszemilizmus kifejlődésére és a zsidóság határányára be-folyásolja azt.

Az ország zsidóságának mai helyzete egy beleleg á lapotához hasonlós és mint e bajok egyik felismerője, én orvoshoz illetem az ország zsidóságának minden irányban való önmegmentését ajánlom.

Hivatkozom — folytatja Filderman — egy francia újságrónak Bécsben szerzett impresszióira. Amikor egy ottani luxushotel fiúe, o'clock teján részleteit, azt láthatta, hogy a szálloda előtt sok gazdag zsidó autója állott. És benn a teremben a bécsi legfelsőbb tízezer zsidóságnak fényűzését tapasztalta. Viszont ugyanakkor Roosevelt amerikai elnök a leggyorsabb módon és egyszerűséggel, az időnek meg-felelően ad tét a nemzetközi diplomácia képviselőinek. Sajnos, ugyanez tapasztalható nálunk Bukarestben is. Egy ilyen tén — mondja Filderman — együtt láttam egy zsidó szülőde tulajdonos leányát, aki lelt volt é-szerekkel, az ugyanott jelenlő ál-lami funkcionáriusokkal, állami bírákkal és ügyészekkel, akik 5-10.000 leles havi fizet-sébbi kell megálljanak. Rossz szemmel lát-lák ezt és visszatelezést szült ez a körü-lmény. Keressük tehát a hibát ömagunkban is. Legyünk szerények, húzódjunk vissza a családi kör-be és ne akarjuk a világ rosszza-lását magunk ellen fölsőlegesen — kihíni, egyes tuizottan kihívó fényűzéssel. Másik oka az antiszemilizmusnak, hogy sokan ro-hannak a városok felé és az intellektuális és szabad pályákon számarányunkon túl igyekszünk résztvenni. Ezért s-űtséges a minél előbbi átrétegződés, a mi érdekünk-ben is.

— Milyennek látja Elnök ur a romániai zsidóság jövő helyzetét?

— Az ország zsidóságának helyzetét erősen befolyásolni fogja a különböző or-szágokban élő zsidóság helyzete. A hille-ritizmusnak egyre fokozottabb terjedése su-lyos aggodalommal tölt el bennünket. Ha-bár a jelenlegi kormány Tatarscu minisz-terelnökkel az élen, mindent elkövetett a multban és a jelenben is, s bizton remélhet-jük a jövőben is, hogy a szélsőségek előre-törését megakadályozza és az ország tör-vényes rendjét minden körülmények között biztosítsa. A zsidóságra súlyos csapást jelentene, ha az a tendencia valóban át-menne a köztudatba, hogy a magánállala-tok is, numerus clausust vezetnének be a kisebbségek rovására. Míg az előző kor-mányoknál kirívó volt az a tendencia, amely a zsidóságnak ártalmára lehetne, adlg a Tatarscu kormány precíz meghatározta, hogy külföldi állampolgárok ellen irányul ez az intézkedés, viszont a romániai zsidóság-nak nincs mitől tartania, mert ezek a meg-szorítások rája nem vonatkoznak. Minden zsidó, aki az ország határain belül él és az ország állampolgára, az nem lesz meg-akadályozva abban, hogy foglalkozását fo-udóbb nyugodtan üzhesse. Ó-iasí jelenlőségét ez a miniszterelnöki nyilatkozat, mert az ország zsidóságot minden irányban meg-nyugtatta. Kétségtelen sulyos csapás az or-szág zsidóságra Duca miniszterelnök tra-gikus halála, aki valóli európeér szeméuel

(Folytatása a 7-ik oldalon.)

Egy orosz-japán konfliktus esetén az első áldozatok az amurmenti zsidó települők lesznek

A szovjetnek nagy terve vannak a maga 2 millió zsidójával. A bolsevisták princípiumá-nak felel meg, amikor a zsidó kispolgárt átré-tegződésre szorítja, amikor a kereskedőből és zsidó lumpenproletárlárusból, a proletár társadalmi rend hasznos tagjaivá akarla őket át-formálni. Ezen az uton, amint tudjuk sok ezer zsidó ment tönkre. Az átrétegződés nem si-került úgy, ahogy tervezték, mert a zsidó „bur-zsoázia” leszármazottait nem engedték közel ezen folyamathoz és, mert a zsidó tra-díciókhoz való ragaszkodás is lehetlenné tette, hogy teljesen felolvadjanak az új ren-d-szerben.

Az oroszországi zsidó — kivéve az inte-lektuellek azon csoportját, akik az első sorokban éllanak — meliólt még a forradalmi feladatok elé állott volna, — élni akart. Ez természetes kívánság. De épen ez a természetes kívánság megvalósítása nagy akadályokba ütközött. Nem tudjuk, hogy a forradalmi Oroszország-ban hány zsidó ment tönkre — mint fölsőle-ges. A pusztában elhalálozni kényszerülteknek nevezte a biblia azokat, akiket Mózes 40 éven át a pusztában vándoroltatott, hogy az ő nem-zedéke kihalljon és csak az elkövelekező nem-zedékek legyen része abban, hogy az ígért földjét meg is láthassa. Szovjetoroszországnak is van egy ilyen ígért földje és ez Biro-Bidsán. Az első 5 éves tervben óriási kollek-tívizált zsidó telepeleülövel számoltak, akik ott bellerjes földművelést és fontos iparágakat ho-rsítottak volna meg. A szovjet urainak ez a telepítési terv a belső erők gadagodását, az állami autoritás erősödését és a bolsevista társadalom és gazdasági rend tiszteletét jelen-tette volna. Nem elhanyagolható lényeges pont az is, hogy a birobidsáni terv egy amurmenti sratégiai támaszpontot is jelentene, amennyi-ben Távolkeleten konfliktus törne ki. Ehez egy erős zsidó település, amely egy későbbi autonóm zsidó köztársaság alapjait velette volna meg, igen alkalmas objektumnak látszott. És végül egy gyorsan keresztesültvált nagy, zsidó tö-meg-letelepülés kétségtelenül a palesztinai épít-őmunka ellenpropagandájává vált volna.

A telepítési tervnek nem sikerültek. Volt ugyan egy államilag támogatott letelepülés, volt ugyan sok milliónyi dollár segítség, ame-rikai nem cionista zsidók részéről, voltak ki-dolgozott tervek is, amelyek részletesen foglalkoztak az amurmenti mocsarak lecsapo-ásával, de mindezen elemekből összetett adottsággal szemben, állott egy: a mezelen igazság. És ezen törést szenvedett minden ki-

Legendák a nikolsburgi rabbiról

A gazdag

Volt egyszer egy nagyon gazdag és te-kintélyes ember Nikolsburgban, aki gyűlölte Rabbi Schmelket s azon volt, hogy megsze-gyenítse.

Ezért a hosszunap előestéjén felkereste őt s megkérte, hogy — miként az szokás iz-raelben — bocsássa meg neki, amit ellene vétett és béküljön ki vele. Egyszermind egy korsz erős bort is tett asztalára s rávette a csodarábilit arra, hogy békepoherat igyék vele.

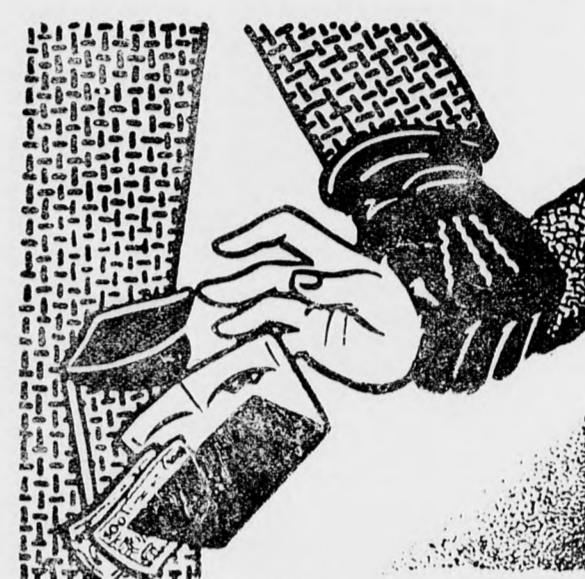
A gazdag ember úgy számított, hogy az erős bor a fejébe száll majd a szent férfinak, aki nem szokott ilyen itallal élni s részegsége n adj megbotránkoztatja hívelt.

Rabbi Schmelke valóban ivott is a bor-ból, egyik poharat a másik után ürítette ki a békülés örömeére s a gazdag ember megnyu-godva tért vissza otthonába. Meg volt győ-ződe róla, hogy célját elérte.

Mikor azonban este tült az ima órája, az ifélet napjának szent borzalmassága, pillan-at alatt kijózanította a rabbit.

S az esli istenlészletelet után, a többi jám-borokkal egyetemben, Rabbi Schmelke is ott maradt az imaházban s az éjszakát zsollórok énekletésével töltötte.

sérel, minden ígélet és minden frázis. Szám-talanszor mutatólt rá a zsidó világsajtó, hogy az autonóm zsidó köztársaság egy nagystíliú, de megvalósíthatatlan blöffnek fog bizonyulni. Katonai és politikai részét a dolgoknak ismer-vén, ezen nincs is mit csodálkozni. És ime most itt áll előlönk 1934 év elején a hivata

MIÉRT HASZNÁL SILÁNY IZZÓLÁMPÁT,

amely kis fényhez arányilag sok áramot fogyaszt. A villanyszámla egyre nő anélkül, hogy megfelelő fényt kapna. Amit áramszámlában ráfizet, abból az izzólámpa ára háromszor is kitelne.

A kitűnő minőségű „TUNGSRAM” izzólámpa világosítja a leggazdagabbakat!

teljesíthetem ezt a parancsot akkor, ha fele-barátom rosszat cselekszik ellenem?

— A rabbi pedig így felelt: — Az ígét így kell értelmezned: minden felebarátodat úgy kell szeretned, mintha mindegyik te magad volnál. Mert hiszen minden lélek; egy, minden lélek az őslélek egy szik-rája s ez az őslélek, úgy lakozik mindenkiben külön-külön, mint ahogy a te lelked betölti tested minden egyes tagját. Már most, kérlek, megfőrdnél, hogy kezed megléved s egy hibás mozdulattal fájdalmat okoz néked. Mit kezdés ebben az esetben vele? Botot ragadsz és megfenyíted, amiért fájdalmat okozott, megfenyíted és ezzel még fokozod fájdalma-dat? Ugye nem? Felebarátod lelke is egy a te lelkeddel. Ha vét ellened, ha megléved, nem szabad megtorolnod. Hiszen, ha büntet-ed, végeredményben magadat büntetted meg általa.

A tanítvány pedig tovább kérdezett: — De hogyan szeressem az olyan em-berit, aki gonosz Isten előtt?

— Mire a rabbi így felelt: — Tudd meg, az őslélek pedig Istentől származik. Minden emberit lélek része az Isten-ségnek. Tud meg ezt és felelj: nem vesze-rajlad erőt számalom érzése, ha azt látod, hogy Isten lelkének egy szent szikrája olyan helyre került, ahol nem éri levegő s az a ve-szedelem fenyegeti, hogy megful, kialszik?

— Törvényünk azt parancsolja, hogy sze-resük felebarátainkat, mint önmagunkat! Hogy

A szikra

Rabbi Schmelke nikolsburgi rabbit meg-kérdezte egy tanítványa:

— Törvényünk azt parancsolja, hogy sze-resük felebarátainkat, mint önmagunkat! Hogy

hatalmas állami apparátusoz és mégis milyen fúrcsán hatnak a kis Palesztinához", amelyről az oroszok és zsidó csalócskák mint egy reakciós mozgalom eredményéről számolnak be. Mi nem akarunk most ideológiai vitát a zsidóság „alamerüléséről” folytatni, amelyet a szovjet urai állítanak. Inkább praktikus oldalról akarjuk látni a dolognak és nem kell a nagy világpolitikai irilimusainak lennünk, amikor rámutatunk arra a veszélyre, amely ezt a kevés zsidó letelepülőt is érheti egy japán-orosz konfliktus esetén, amely színjáték éppen ezen a területen játszódhat le. A háborus roham legelőször és mindenekelőtt ezt az amur menti letelepülést érné. Tragikus gondolat ennek a lehetségségével számolni. Ezzel szemben a bolsevisták által fogsággal és halállal bűntellett cionista állandóság mégis csak őseink országának területét akarja ismét zsidóvá tenni, ahol a zsidó államnak elhivatottsága, történelmi alapja és joga van.

Ezek a lávái világba elszállított zsidók ugyszólván a cionizmus „áldozatai”, akik egy ázsiai legemgészárítás áldozataivá válhatnak. Mert a cél az volt a moszkvai urak részéről, hogy az amerikai antionisztaist millióival ezt a szegény kis zsidó vakondkiráurát idővel, zsidó köztársasággá léptessék elő.

Fenti cikknek aktualizát ad az a távirati jelelés, amely most érkezett Charbinből. Biro-Bidšanban nagy tűzvesz pusztított. A tűz okát titokban tartották. Napokig dult a tűzvesz, egész házsorok égtek le és számos zsidó, akik nem tudtak idejkorán menekülni, a tűz áldozataivá lettek. A tüzeset — megbízható híradások szerint — úgy keletkezett, hogy ellenforradalmárok és szovjetorszag csapatok között erős harc dult, amelynek folyamán kigyulladtak a zsidó telepek háza. Igazolja az a tény is azt, hogy eme távolkeleti zsidó kolóniai rendkívül sokat kell szenvedjenek az oltani nyugtalanságok miatt.

Viharok a berlini Olympiász körül

A berlini Olympiász körül, amely 1936-ban lesz megírva, máris nagy viharok folynak. A vihart az amerikai sportszövetség indította el, amely kijelentte, hogy nem vesz részt a Berlinben megtartandó Olympiászban, míg Németországban meg nem szűnik a zsidók üldözése és elnyomása. Nem megy Berlinbe, míg kétségtelen bizonyítékai nem lesznek arra vonatkozólag, hogy a zsidó sportolók minden sportágban zavartalanul vehetnek részt. Az amerikai Olympiászbizottság annyira komolyan veszi a sporterőszakot, hogy még a nyár folyamán megbízottját Németországba küldi, hogy ott személyesen győződjön arról meg, hogy milyen elbánásban részesülnek a német sportéletben a zsidó sportolók. A Németországban rendezendő olympiai versenyen tehát csak akkor vesz részt, ha kifogástalan sport-szerűséggel találkozik a zsidó sportolók tekintetében is. Hogy ez olympiai bizottság kiküldöttje milyen sportviszonyokkal fog Németországban megismerkedni, azt a német sportegyesületek „gleichschichtolása” után nem nehéz megállapítani.

Az amerikai olympiai bizottság eljárása előtt minden kultúrember meg kell hajtsa elismerése zászlaját, mert komolyan és becsültelesen jutalmaz kifejezésre megvételét Hitler Harmadik Birodalmával szemben. Anélkül csodálatosabb, még inkább sejtélatoosabb a palesztinai Makkabi állásfoglalása a berlini Olympiászszal szemben. A Makkabi vezetősége ugyanis füt fát megmozgatott, hogy vélelten ki ne maradjon a berlini olympiász résztvevői közül és a napokban hatalmas közlemények cölloha meg azokat a híradat, mintha ő nem kapott volna meghívást és nem venne részt a berlini olympiai versenyeken.

Ha csak azt mondjuk, hogy érthetetlen a Makkabi zsidóknak és öntudatlan viselkedése, akkor alig kielégítjük meg a valóságot. A Makkabi vezetőségnek ez az eljárása méltatlan egy zsidó sportszervezethez, amelynek ideológiai céljai is vannak. Amely öntudatos lelki zsidó generációt akar nevelni a festszevelés mellett és amely zsidó nemzeti alapon szer-

vezi az egész világon az ifjuságot. Ugy lát-szik azonban, hogy a Makkabi vezetősége az öntudatát és gerincesességét önmagára nézve nem tekinti kötelezőnek... A Makkabi vezetősége pedig méllán vehetne példát az amerikai olympiai bizottságtól, amely nem zsidó ugyan, de kulturális emelkedetisége megtagad minden közösséget Hitler birodalmával.

Még nem!...

Irla: RAV ELIJAHU INSELBACH, Newyork.
Az egységelőkívés egy új próbjája semmisült meg, a békekben való hitünkben újra csodálunk, a festvérek közötti választás tovább fennáll és a zsidó tudósok közötti választás még mindig tartanak. Mi hitük és remélünk, hogy elkezdett már annak ideje, hogy az Agudasz Izrael is megértse és elismerje az egységfront szükségét és rendkívül jelentőségét a valóság zsidóság fejlődése érdekében.

Ha nem is vártuk és nem is hiteltünk abban, hogy az egész világ zsidósága közös útra lép, remélünk, hogy legelőször a világ ortodox zsidósága megtalálja egymástól az utat, a valóság gondolat, a tradíció és Tóra szellemében.

A krakói Mirachi konferencia elhaláozta ugyan, hogy összehívja a világ ortodox loxideának konferenciáját, hogy likvidálja a fennálló ellentéteket és a világ Mirachi központja felhívást bocsájtott ki a kongresszuson való részvételre. Azokban az állásokban, hogy a Mirachi vezetés felhívása visszahangra fog lenni az Aguda vezetők lelkében is, hogy a Mirachi szeretettel kinyújtott kezét nem fogják visszataszítani és a kétszervezet között fog dolgozni a konferencia megvalósításán, amely az egész világ ortodoxiójának létezését és fennmaradását szolgálja.

Hogy az Aguda nem akar közeledni a Mirachiohoz, az már nem új dolog. Már több mint 10 éve történetek lépések, hogy a két szervezetet egymáshoz közelebb hozták, az amerikai és kanadai rabbi szövetség is kísérletezett ez irányban, de minden hiába volt. Ezek a kísérletek az irányban, de minden hiába volt. Ezek a kísérletek az irányban, de minden hiába volt. Ezek a kísérletek az irányban, de minden hiába volt.

Most azonban, 10 év után, miután minden fáradság és törekvés dacára, Amerikában, valamint az országokban, ahol azt remélték, hogy híveket fognak szerezni és pénzt kapnak alapítványok céljára, még csak kevés eredményt sem tudnak elérni és a palesztinai munkában sem tudnak érdemleges részt venni. Azt hitük, hogy engedelme fognak merész álláspontjuktól és hajlandók lesznek közeledni a Mirachiohoz. Igaz ugyan, hogy a Mirachi sem produkál rendkívül nagy eredményeket, de mégis sikerült neki egy iskolahálózatot kiépíteni, 70 iskolájában 7000 növendék tanul a valóság tradíció szellemében és számos kolónián állított be metszőket, rabbikat, a vallásos chaitucok részére kolóniákat létesített és befolyást szerzett a jisivu jelentékeny hányadára. És ha nem volna az ortodoxia kebelén belül olyan széthúzás, akkor a Mirachi befolyása még nagyobb lehetne. Ezért számítottunk tehát arra, hogy az egyesülés, meg fog történni. Meri nagy küldetés van a mielőtt és a jelen valósága között.

Tíz évvel ezelőtt a jisivu még kicsiny volt és a különböző zsidó pártoknak központi ideológiaiuk még nem a kris ájosodott ki Palesztina körül. De ma, amikor a jisivu napról napra nagyobb lesz és a galuthi festvéreink sorsa napról napra rosszabb, ilyen időben az ortodox zsidóságnak nem szabad ilyen lépést visszataszítani, hanem ellenkezőleg minden erővel az egység megvalósítására kell törekednie az országépítés minél eredményesebb feljlesztése érdekében.

Fáj, ha beszélünk kell, de fáj a halgatás is. A jisivu egyes rétegei, amelyek a Tóra „jármái” és a zsidó erkölcsökkel lelakják magukról rázni, olyan jelentékeny tért hódítottak meg maguknak, hogy felütnék kell, hogy — Isten árt — kétségbe helyőzéstől fogják az egész galuthi zsidóságot. Félünk kell, hogy ezen reményünk, hogy a szentföld vallásunk legküldőbb nagyjainak és legküldőbb férfainak központja lesz, nem válik valóra, hanem éppen ellenkezőleg, egy mérgezett és hamis eszméktől átitatott nemzedék kerül hatalomra a Cionon.

Meg kell értetni végre a világ ortodoxiójának, hogy pusztán szavakkal és titkátsággal nem lehet megakadályozni azt a megemmisítő vallástalan forgatógót, amely ma megvettette a Szentföldön a lábát, hanem olyan eszközökkel kell találnunk, amelyek eredményesen harcolhassunk és illeszközhassunk ellene. Ez az eszköz pedig nem lehet más, mint a világ ortodoxiójának egybefrontott igen sajnós, hogy az Aguda hivatalos vezetők még nem jutottak el ennek a történelmi igazságnak megértéséig.

Az exportban nem alkalmazzák a nacik az árjaparagrafuszt

A zsidó munka, teremelőerő és löke Palesztinát ma már olyan gazdasági és kulturális lényezővé tette, hogy a világgazdaság tekintetében is ezen kicsiny ország felé van irányítva, mivel a nagyarányú fejlődése miatt fontos bevitteli piaccá vált.

Németország, a számos ország által bejókollált Hitler Németország, pedig éppen piacokat keres. A „Deutsche Wirtker Zeitung” a német kereskedők figyelmét felhívja a lelávivi Lewante Messere, amely melesleg szintén a zsidó szorgalom gyümölcse. A lap azt állítja, hogy Palesztinán, kereskedelmi szempontból, nem szabad keresztülnézni... Hitler Németország tehát a palesztinai zsidókkal akar üzletet kötni. Itt elkekinenek szívesen az árja nagymamától, nem kérk számon az ösöket, sőt alázatos és válogatott szavakkal kéri a szíves pártfogást. Már mint a zsidók pártfogását a horogkeresztes termékek számára.

A palesztinai zsidóságban azonban minden bizonnal lesz annyi öntudat és méltóság, hogy nem fog szóbaállni Hitler ügyneivel, aki a modern idők legnagyobb pogromját hajtolta végre és 600 000 zsidó sorsát tette maról-holnapra bizonytalanná.

Egy katolikus földbirtokos a galantai zsidó hitközségre hagyta a vagyonát

Galant. Az egész európai sajtó bejárta az a szenzációs végrendelet, amelyet egy galantai katolikus földbirtokos hagyott hátra Frídecsy Árpád röviddel ezelőtt hunyt el 56 éves korában és végrendeletének felbontása után az örökösök a legnagyobb meglepetéssel értesültek arról, hogy a megboldogult 75.000 dollár kivevő teljes vagyonát a galantai zsidó hitközségre hagyta. Frídecsy egy régi katolikus családból származik és a katolikus egyházra csak igen jelentéktelen összeget hagyományozott, amellét azonban meghagyta, hogy halálának minden évfordulóján a katolikus egyház köteles lelküdvéért gyászmiséket tartani, sírfát gondosan ápolni és kivilágítani. Két keresztáyeremkére mindössze 2 és fél ezer dollárt hagyott. A rokonság természetesen perrel akarja a végrendelet megtagadást, mivel kiterjedt rokonsága számára semmit sem végrendekezett. Hogy Frídecsy mit indította arra, hogy vagyonát a zsidó hitközségre hagyja, az senki előtt sem ismeretes. Kétségtelen azonban annyi, hogy az elhunyt a katolikus lelkisapstorttal hadiábon állott az utóbbi időben.

Még mindig folyik a vizsgálat Lessing meggyilkolása ügyében. Prága.

Az elmúlt év augusztus végén, mint ismeretes, 11 személyt tartóztatott le Marienbadban Lessing meggyilkolásával kapcsolatban, akik közül egy német állampolgár is volt, névszerint Anton Richter fogtechnikus. Az ügyészség a vizsgálat folyamán a napokban 9 letartóztatott ellen eljeltette a vádat, akiket azonnal szabadlábra is helyeztek, csak Josef Dohner és Strasser maradtak továbbra is letartóztatásban, akik ellen a vizsgálat tovább folyik. Max Höhne könyvkötő ellen szintén folyik a Lessing halála kapcsán egy kihágás ügyében a vizsgálat.

Antiszemita diákok a jasi-i hadbírósg előtt. Jasi.

Az elmúlt héten tárgyalta a jasi hadbírósg a cernáuti antiszemita diákok bünyörét, akik ellen még az elmúlt év nyarán indult eljárás közrendháborútlásért az érvényben lévő ostromállapot értelmében. Cernáutiában, mint közludomásu, annak idején napirenden voltak az antiszemita klengések, melyek időnként igen éles formákat ööhöttek. A hadbírósg számos tanu kihallgatása után 11 vádlottat 8 naplól 3 hónapig terjedő börtön, valamint némi pénbüntetésre ítél, míg 17 vádlottat felmentett a vád és kövlekményeivel alól. Fellétnk, hogy az ellátékek között 2 zsidó is van, akiket halóságilag szemben való ellenállásért ítéltek el. Peretz Wachtel, az egyik zsidó vádlott 3 havi börtönt és 3000 lei pénbüntetés, míg Carol Schmetl 8 napot és 100 lei büntetést kapott. Az elláté 9 diák közül néhány román, ukrán és német nemzetiségű.

HIREK

„Nepünk” cikkeinek utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5694

Péntek: Adar 22, március 9.
Szombat: Adar 23, március 10. פרישת פסח
Heti szidra: יוסף פסח
Heti háfóra: דבר ה' אל
Roschodes brnts. מוסרין
Roschodes: Szombaton

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 5.58
gyertyagyújtás 6.03
Istenisztelet kezdete 6.08
Szombat befejezése 7.08

A zsidóság helyzete Görögországban. Szaloniki. Görögországot sem kímélte meg a gazdasági válság, nem lehet tehát csodálkozni, ha a válság terheit ilt is a zsidók hátán akarják kiporolni. Noha a kormány az EEE antiszemita organizációt felelőssé, ennek tagjai tovább fejtik ki fellorgató zsidóellenes propagandájukat, amely különösen Szalonikiban ölt nagy méreteket. Az antiszemita mozgalom élen természetesen ilt is a német horogkeresztesek állanak, akik teljesen kezükbe ragadták az irányítást. A „Völkische Beobachter” legutóbbi számában nem hiába elégtétellel állapítja meg, hogy a nemzetiszocialista eszme terjeszkedése egyre szélesebb méreteket ölt Görögországban is.

A romániai zsidóság hanyatlása számokban. Bucuresti. — A népesedési statisztikai-hivatal közlése szerint a romániai lakosság születési és halálozási arányszáma október hónapban a következőképp alakult: Születés 21.9%, halálozás 16.3%. A kisebbségi lakosságát a születések így alakultak: németek 4.7%, magyarok 2.5%, zsidók 1.6%, halálozások: magyarok 6.7%, németek 3.5%, zsidók 2.9%. A romániai zsidóság a számok tükrében jelentékeny visszaesést mutat, amelynek gyökereit természetesen szociális és gazdasági okokra nyulnak vissza.

Az Amerikában élő romániai zsidóság tiltakozik Hitler-Németország ellen. Newyork. Az amerikai román zsidó szervezetek, amelyek az elmúlt napokban tartották meg 25 éves fennállásuk jubileum konferenciáját, egyhangú határozatban kérték fel az USA kormányt arra, hogy juttassa el a német kormányhoz az amerikai román zsidóság tiltakozását a németországi zsidóság jogfosztása és üldözése ellen. A határozat egyben ama reményének a kifejezését, hogy a német kormány bejárja hibás politikáját és zsidó polgárainak visszaadja alkotmányosan biztosított állampolgári jogaikat. A román zsidóság konferenciája egyben kegyelettel adózott a meggyilkolt Duca miniszterelnök emlékének. A konferencia egyidejűleg elhatározta, hogy részt vesz a nyár folyamán megtartandó zsidó világgongresszuson.

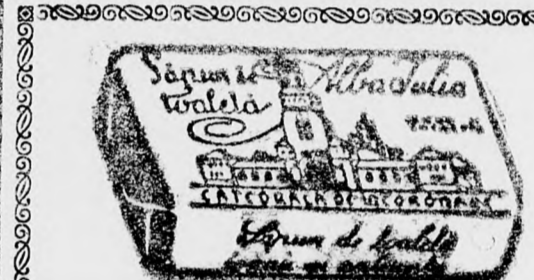
Sok a zsidó ... Varsó. A lengyel sejmében a költségvetési vita során nagy izgalmat váltott ki egy kormánypárti képviselő zsidóellenes nyilatkozata, annak dacára, hogy a kormány minduntalan hangsúlyozza, hogy nem tűri meg az antiszemitizmust. Mindenekelőtt a képviselő többek között a következőket mondta: — Amióta átvettük a hatalmat, 2,700,000 zsidó lelket találtunk Lengyelországban. Bizonyos, hogy sokkal könnyebb lett volna a kormány zis, ha nem rendelkezünk volna 30 százalékos kisebbséggel, köztük a 2,700,000 főnyi zsidósággal. (Kiallítások a zsidópart pártokról: 3,300,000 zsidó van Lengyelországban.) Isten szemére, hogy ilyen sokan vannak — folytatta tovább beszédét — mindazok, akik városok meg vannak szálva a zsidók által. De a mi alkotmányunk szerint teljes jogegyenlőség védi a polgárainkat, Németország 60 millió lakossága között 600,000 zsidó van. Tehát a népszedési arányszám 1:100-hoz. Nálunk azonban 9:100-hoz arányban változott a helyzet. A jelen szociális, hogy ilyen sokan legyenek a zsidók, az országunk megváltásának, ha a hatalom bíróságban lennének. De adnak számunkra egy elfogadható európai programot a zsidók védelme érdekében és mi készek leszünk azt elfogadni. De ki kell jelenteni, hogy azokat az eszközöket, amelyet a nemzetiszocialisták használnak a zsidók kérdésének megoldására, nem lehetünk magunkévá. — A képviselő nyilatkozata a zsidó képviselőkre és újságírókra lesújtó hatással volt.

Bombamerénylet egy bulgáriai zsinagóga ellen. Szófia. — Küstendil városában ismeretlen tettesek bombamerényletet követtek el a zsinagóga ellen. Emberéleiben szerencsére nem esett kár. A merénylőnek sikerült elmenekülnie a robbanást követő zürzavarban, a nyomozás azonban teljes erővel folyik. — Lapzártakor érkezett jelentés szerint a rendőrség a merénylőt Wassil Kresteff fém munkás személyében elfogta. Vallása során kijelentette, hogy a merényletet a zsidók elleni gyűlöletből hajtolta végre. Wassil Kresteff merénylő vallomása szerint, egy ilkos antiszemita szervezet tagja, amelynek nevéét és tagjait azonban nem akarja elárulni. A bombamerényletéről érkezett jelentések most már pontosan beszámolnak a kár méreteiről. A zsinagóga és a mellette fekvő zsidó iskola összes ablakából bezuodódtak. A templom egyik falrésze romokban hever. A buorok és az egész épület teljesen megrongálódott.

40 zsidó tagja van a szovjet-kormánynak. Moszva. A szovjet-orosz kongresszusnak 292 tagja közül 40 zsidó. A központi bizottság 71 tagja közül a következő zsidók vannak: Lazar Kaganowitsch, aki egyébként a párt — 3 tiltakozó egyike, Mozes Kaganowitsch, Maxim Litvinov, külügyi népbiztos, Mozes Ruchimovitsch a doni szénbányák igazgatója, G. Jagoda, J. Jakir az ukrán hadsereg parancsnoka, Jakob Jakoszlav mezőgazdasági miniszter, I. B. Garmarik a haditanács tagja és hadügyi alminiszter, Chatejovitch, az ukrán kommunista párt vezetője, Josef Unschildt, Mose Kalnanovits az Ural bányavidék vezetője, Salomon Lozowski az ipari szektor főtitkára, külkereskedelmi miniszterek: A. Rosengberg, S. Schwartz, G. Drojda és U. Weinberg. — A 61 tagu pártvezetőség között a következő zsidók vannak: Lazar Kaganowitsch, Emil Jan Jaroslawski, Wladimir Groman, R. Davidson, B. Dwinks, A. Lewin, M. Tiomkin, A. Fränckel, S. Chawkin és W. Sarangovits. A 70 tagu szovjet ellenőrző bizottság zsidó tagjai: Belenki, az OGPU egyik vezetője, G. Anzelovits az erdőtermelő ipar elnöke. A Gejszter a pénzügyminisztériumból. A. Zichon, R. Zemlehter az állami ellenőrző hivatalból, Z. Weinbaum az ipari szövetség főtitkára, J. Gindin, M. Deusch, R. Kussis, G. Melamid és W. Feigin. A 22 tagu revizió bizottságban 4 zsidó van: J. Scheliches, Lew Aronstam, Jakob Sofar és E. Kogan.

Biztos jövedelemmel rendelkező, nagy vállalat élén álló 26 éves intelligens fiatalember házasság céljából 150.000 lei hozománnyal rendelkező orth. vallásos leány fényképes ajánlatát kéri, „Baldog házasság” jelligére a kiadóhivatalba.

Veszélyben a párisi segélybizottság. Páris. — A párisi menekülteket segélyező bizottság válsága igen komoly méreteket ölt. A bizottság, amely az elmúlt évben 10 000 000 frankot fordított a német menekültek segélyezésére, jelenleg minden anyagi eszközt nélkülöz, amellyel tovább tudna folytatni a segélyezéseket. A segélybizottság kénytelen kapul bezárni, melynek következtében a menekültek szárai maradnak fűdél és ellátás nélkül. A bizottság felhívást intézett a világ összes zsidó szervezeteihez: a segélyszervezet támogatása érdekében. Az emigránsok egy kategóriáját, amelyet eddig a Comité National támogatott, amely Rothschild Robert báró irányítása alatt áll, ugyancsak megvonlák a segély. A menekültek nagy része kétségbeesett helyzetben van. Az ugynevezett Deutsche Kommission és Comité National között megállapodás jött létre, melynek értelmében 100 menekültet a mezőgazdaság, 100-at az ipari élet területén foglalkoztatnak. A legújabb jelentések szerint újabb 100 menekült indult el Palesztinába, míg ugyanennyien más idegen országokba vándoroltak.

Kérjük mindenütt az „ALBA-IULIA” antiszeptikus pipere szappant. Kézmosáshoz használjuk az olcsó és kiváló minőségű medve védjegyjű „URSUS” szappant. Gyártja: Breckner János r.-t. Alba Iulia

Ezenorák Z. gyertyatartók, U. serlegek, S. evőeszközök, T. templomi kegyeszek. Bármily művészi kivitelben legolcsóbb árban. Gyártása és eladása: „Tacamul” ezüstáru gyárban Cluj, Strada Gen. Neuculcea No. 6.

ZION LLOYD Bucuresti I. Bul. Elizabeta 15. Et. III. Tel. 3-30-03. Igazgató: M. Iampolsky, Husvétra és a tel-avivi Lewante Messe-re (1934 IV. 26—V. 26) negyszabásu kirándulások rendez Palesztinába, ismert cionista vezeték irányítása mellett. Legelőször szervezés! — Legelőször több feltételek!

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucuresztben. **KATZ** orth. restaurant BUCURESTI, Str. Carol 36. I. em.

Az ausztriai forradalom után...

— Bécsi levél. —

Bécs. — Az ausztriai polgárháború, amely a Dollfuss kormány fegyveres beavatkozása folytán véget ért, még mindig érezteti hatását. Az országban ugyan látszólag teljes nyugalom uralkodik, ez a nyugalom azonban nem több annál, minthogy elmúltak a gépfegyverek katfogásai. A zsidó lakosság természetesen a jobb és baloldali harcokban egyaránt a kormánytól, hogy az alkotmányosan biztosított állampolgári jogait megvédje és biztosítsa szabad népi, vallási, kultur és gazdasági kiélésének föltételeit.

Dollfuss kancellár az elmúlt napokban egyébként rádiószerződést tartott, amelyet az amerikai kövél angolra fordított át. A kancellár szózatában kijelentette, hogy Ausztria összes polgárai, vallásra és nemzetségre való tekintet nélkül, egyenlő védelemben és támogatásban fognak részesülni, amennyiben loyálisak lesznek az államhoz és a kormányt nehézmunkájában nem hagyják magára. Fey alkancellár is ugy nyilatkozott, hogy Ausztriában eddig sem lütek meg az antiszemitizmust és a jövőben is megakadályoznak minden felekezeli izgatást.

„Az ausztriai zsidóság nem adja fel jogait!”

A bécsi zsidó hírközöség elnöke, dr. Friedmann, — Smolar amerikai újságíróknak tett nyilatkozatában az új ausztriai helyzettel kapcsolatban többek között a következőket mondta: „Az ausztriai zsidóság nem fogja feladni alkotmányosan biztosított jogainak legcsekélyebb töredékét sem. A zsidó hírközöség nem fog egy pillanatra sem tárgyalásba kezdeni a kormánnyal, ha a zsidóság jogainak csökkentéséről volna szó.” Friedmann elnök még kijelentette, hogy tudomása van arról, hogy privátjellegű megbeszélések már folytak a keresztény-szociális politikusokkal, de az ausztriai zsidóság nem fog igazolni és elismerni az olyan tárgyalásokat, amelyeket nem legálisan zsidó megbízottak folytattak.

Felozlatlák a Poale Ciont.

A kormány feloszlatta a zsidó-szociáldemokrata „Poale Cion” szervezetet és elrendelte, hogy a többi zsidó szociáldemokrata jellegű szervezeteket is fel oszlatni. A Poale Cion képviselőjé, Singer Mendel, aki a bécsi ír. hírközöség elöljáróságának is tagja, letartóztatták. — Ugyancsak őrizetbe vették Juus Braunhal zsidó szociálista vezetőt, a Poale Cion egyik legismertebb vezetőjét. — Dr. Arnold Eisler, dr. Valentin Rosenfeld és dr. Ignatz Gruder szociáldemokrata zsidó ügyvédek is letartóztatták.

A zsidó frontharcosok a kormány mögött.

A Dollfuss kormány felszólította a zsidó frontharcosok szövetségét, hogy álljanak az állami végrehajtóhatalom rendelkezésére. A zsidó frontharcosok közölték a kormánnyal, hogy teljesen rendelkezésére állanak és alávetik magukat utasításainak. — A zsidó frontharcosok egyébként a fegyveres uccásharcokba nem avatkoztak bele. A szövetség 17.000 tagot számlál, amelynek vezetője a világháborúban ismerlett vált Sommer zsidó generális.

Újra munkában a barnaingesek.

Miután a forradalmi harcok befejeződtek, a nemzetszociálista hulligánok újra előbujtak odulkból és megkezdék a zsidóellenes izgatást. Hivatalos lapjukban az „Oesterreichischer Beobachter”-ben antiszemita egységfrontra szólított fel a keresztény lakosságot, mert Ausztria igazi ellenségei a zsidók. A náciak zsidóellenes izgatás mellett a Dollfuss kormány ellen is izsgnak, felő azonban, hogy az

erős állami nyomás következtében tevékenységük kizárólag zsidóellenes területekre fog korlátozódni.

Az amerikai zsidók elhagyják Ausztriát.

A napokban egy zsidó delegáció kereste fel a belügyminisztériumot, hogy felkérjék a kormányt, hogy az előzetesen tervezett „zsidó-politikáját” ne valósítsa meg. A kormány hivatalosan kijelentette, hogy a zsidóság biztos lehet abban, hogy nem fognak ellenük semmilyen törvényrendekezést életbe léptetni. A hivatalos nyilatkozat ellenére a külföldi zsidóság nagy lömegekben hagyja el Ausztria területét. Különösen az amerikai orvosok és orvostanhallgatók, akik tanulmányait itt folytatták, hozzátartozóiuk kérésére, hazautaztak.

Az angol zsidóság az ausztriai helyzetről.

A napokban Londonban megtartott Board of Deputies (az angol zsidó hírközöség képviselőlete) ülésén Leonard G. Montefiore jelentést tett az osztrák zsidóság jelenlegi helyzetéről. Montefiore kijelentette, hogy a forradalmi napokban az ausztriai zsidóság helyzete nagyon válságos volt. A viszonyok azonban már némileg rendeződtek és hirtünk kell a Dollfuss kormány őszinteségében, amidőn kijelentette, hogy nem alkalmas szankciókat a zsidó lömegek ellen. A londoni osztrák kövél is nyilatkozott a saját képviselőinek és valóllanságának bélyegezte azon rémhíreket, mintha Ausztriában zsidóellenes excessusok folytak volna le.

Vásárolja husvétra a prima minőségű

כשר של מצה

CITY-kakaó!

az oradeai rabbinátus felügyelete alatt gyártva. — Kapható minden jobb fűszerüzletben, amely husvéti cikkek árusításával foglalkozik.

STOLLWERCK

sel pesszach של מצה csokoládé az erdélyi orthodox központi iroda elnökének, WEZEL A. főrabbinak közvetlen felügyelete alatt gyártva, kapható minden fűszer- és csemegeüzletben

Stollwerck Testvérek r.-t. Braşov

Megbízható Sel-Peszach cukor

az idén az Orth. Központi Iroda felügyelete alatt kizárólag csak a „DANUBIANA” romani cukorgyárban lett előállítva

Címe: „DANUBIANA” Fabrica de Zahăr, Bucureşti I., Str. Calmatei No. 7.

Az orth. Rabbikollégium döntése szerint csakis olyan cukrot szabad a Peszach ünnepre forgalomba hozni, mely az orth. központi felügyelete alatt készül. Azon kereskedő tehát, ki más gyárból származó cukrot forgalomba hoz, elvesztette rituális tekintélyben megbízhatóságát és tilos tőle bármely peszach-ártu vásárolni.

Az Orth. Központi Iroda

Fertőzéstől óvja hőét táplálja Szt. László fertőtlenítő toalett szappan

Goga — nem változik...

Cog volt Bácsán királya. Goga pedig szintén filiszteusok ivadéka. Nem a „filiszterek”-é, hanem filiszteusoké, akik kérelhetetlen ellen-ségei voltak a zsidóknak. Goga sem akar hátrébb maradni, — névrokonánál. Goga, a köllői lelki ember, Goga a román nacionalizmus derék bajnoka, évek óta

a zsidók rossz szelleme. Mert hiszen „Jobb” iskola nem kell, mint a német, ami az antiszemitizmust illeti és ott is a kereskedelem és ipa terén — legalább papíron — nem szabad bántani a zsidókat. Goga Ocavian pedig tovább megy. És a parlament szöszé-kéről követeli, hogy állják el a zsidók újját ezeken a pályákon is. Tehát azt az életlehet-séget is kiszivattyuzni előlük, amelyek ugy-ahogy még nyitva áll előttük. Hála a mai kormány célludatos politikájának, a Goga szava, pusztába kiillott szó marad és a zsidók helyzete nem rosszabbodik. De mindég fáj nekünk, ahányszor előfordul, hogy Goga a költő, Goga, akire mindég tisztelettel nézünk, ennyire a demagógia szárnyán akar a magasba lendülni. Mi nem támadjuk ezért Gogát, mert minél jobban támadnót, annál inkább erőt merítene ebből. Csak fájdalmas rezignációval kell ismét megállapítsuk, hogy Goga helytelen ura tévedt. Nekünk fájó talajra helyezte politikájának fundamentumát. Kér érte — és értünk is, akik jó és hűséges polgárai vagyunk az országnak és nem érdemlünk meg sem tőle, sem senki másától, hogy antiszemita jelszavakkal rontja meg azt az a moszférát, amelyre az ország konzolidációja érdekében olyannyira szükség van. Most, amikor számos európai fővárosban agyuk és gépfegyverek szólnak, örülünk kel-tene, gogának is, velünk együtt, hogy erre miféleképp nyugalom és rendes polgári munka folyik. Minek félrelni a kedélyeket hamis vá-dakkal! Minek nyugtalanítani a közhangulatot igazságtalan parlamenti szónoklatokkal. Minek? Kérjük Gogát — és nem fogunk rá feleletet kapni!...

— **Figyelem!** A bucaresti elismert Groszman-féle kóser vendéglő volt tulajdonosa Constantinban, Str. Traian 15 alatt kóser vendéglőt nyitott.

(Folytatás a 2-ik oldalról.)

látta a helyzetet és a törvény szellemében igyekezett az egyre fokozódó antiszemita tendenciáknak gátat vetni. Ez a cél vezette akkor is, amikor a legszükségesebb anti-szemita pártot feloszlatta. Annak idején megmondottam a megboldogult miniszterel-nöknek, hogy a szigorú felszólításnál talán cétravezetőbb volna, ha a liberális párt magá-oz vonzandó a román ifjúságot és ki-meneklőné a tévutakon ártalmas légkörből megfelelő felállósítás útján.

— Mi a véleménye Előök urnak arra vonatkozólag, hogy milyen utat kell választani érdekei védelemére a romániai zsidóknak, hogy politikailag latbavethesse súlyát és te-kin-télyét?

— **Élültem az egyes zsidó pártok és egyes orgánukok ko-ábattáns zsidó poli-tiká-ját, amely szerintem ártalmára van az ösz-zsidósági helyzeteknek. Például hozom fel a „Renosterea” c. zsidó lapnak február 23-iki számát, amelyben azt írja, hogy a világszerte széjjelészórt 18 milliónyi zsidóság, mint egy nép álljon össze, létesítsen allianceokat és egy álljon egységesen ellen, mint egy nagy-hatalom. Ennél kisebb nép-ek is indultak vi-lághódító ura és győztek. Ugy látszik a cikk-trója elfelejté. — jegyzet meg Filderman — hogy ez a 18 millió ember nem egy lömegeben és nem egy területen él.**

Ez a politika kellősen ártalmas. Befelé felfokozza az igényeket, kifelé pedig gyűlö-letet szít.

Egységes zsidó frontot kell teremtenünk az antiszemitizmussal szemben. Ehez legelő-ször az szükséges, hogy az egyes országú-szok zsidósága közelebb jöjjön egymáshoz. Értik meg egymást! Megértésel kell köze-lődni az egyes országúrszok zsidóságának a reál-ti zsidó mentalitáshoz, viszont mi iteni zsidók is, tudom ismél kell vegyük és szere-tettel kell apóljuk a közeledés eszméjét. Mi erre már az impériumvárosz óta mindenkor készek voltunk és vagyunk és hogy eddig nem sikerült, az annak tudható be, hogy nevelés, temperamentum és sok más körül-mény akadályozta meg eddig az ugyanazon államkeretben élő, egyazon sorsközösség előnyeit és terheit érző zsidóság között, a teljes harmónia kifejlődését.

— Épen ez a célunk, amikor a megértés szolgálatába állítjuk lapunkat.

— **Ez mindenesetre nagyon örvendetes és valha ez az októli eredményezné azt, hogy a megértés a négy országúrsz zsidósága között, minél hamarabb a megvalósulás stá-diumába jusszon!** De hogy ez mennyire sok nehezébe ütközik, erre fellemző, hogy a legutóbbi országos választások előtt, a Zsidó Párttal folytatott tárgyalások nem vezettek eredményre. Ennek oka az volt, hogy az Uniunea Ebreilor Románi, megfelelő alapot ajánlott, a melyen halad a bizosíthatnak volna az egységes zsidó frontot. Javasoltuk azt, hogy, ugy az UER, mint a Zsidó Párt szán-jón meg és egy harmadik zsidó politikai ke-reltbe egységessük a romániai ösz-zsidó-ságot. Azonban a Zsidó Párt nem volt hajlándó kereltt feládozni. Dacára ennek, megállapodtunk egy komitéban, azonban már mindjárt az elnöklés kérdésében differenciát merültek fel közöttünk. Mi Niemirover fő-rabbilt ajánlottuk elnöknek, ő azonban kilért a megtisztelelés előtt. Erre Dr. Fischer Ti-vador személyét ajánlották, mire Niemirover főrabbi kijelentette, hogy Dr. Fischernek is épen olyan elvi nehezégek vannak, amelyek számára lehetelennő teszik az elnökség el-vállalását. Amikor pedig Niemirover főrabbi engem ajánlott, s szinte egyhangulag elfo-gadták, Dr. Misu Weissman képviselő ur, tiltakozott ez ellen. Dr. Klein Miksa erő-sen kikelt az elláras ellen, mivel ugymond, ha a többség akarja, akkor válaszanak meg engem. Erre Misu Weissman azt mondotta Dr. Kleinnek, ha gondolja lépjen ki a párt-ból. Heves szóváltás következett mire egy sernájúli delegátus felállott és azt mondta: elegendem volt az egészből és nem akarok to-vább tárgyalni.

A legutóbbi választáson ismét aktuális lett az egységfront megteremtése. Duca mi-niszterelnök azzal utasította el a régi szö-veletességgel az UER-rel való kollaborációt, hogy nem köthet kartell akkor egy zsidó szervezettel, amikor egy román politikai pár-tól épen megszüntet. Ez visszaletésztést kel-tene. Ez volt a természetes oka annak is, hogy a Zsidó Párt ajánlatát szintén vissza-utasították. A liberális pártban voltak olyan hangok is, amelyek azt mondták, hogy épen a feni oknál fogva, a párt hivatalos listáján semmiféle zsidó nem szerepelhet. Ez ellen élesen tiltakoztam, mondom, hiszen így megvárosítják az antiszemitizmus numerus nullus elvet a politikában s ha ezt megteszik úgy én az UER-rel együtt a Zsidó Párttal

Max Landau, volt kamarai képviselő, az Országos Zsidó Párt főtitkára, a zsidóság aktuális problémáiról

„Azt kérdezik tőlünk, hogy lehetséges e szoros együttműködés a négy országúrsz zsidósága között, politikai értelemben? Hat hogyne volna lehetséges. Sőt, nemcsak lehet-séges, hanem az egyedüli mód arra, hogy a romániai zsidóság mindazon jogokat kivívja magának, amelyek őt jogosan megilletik.

A legjobb instrumentum erre — szerin-tem — a Zsidó Párt, amely ha nem is tudja a szükséges 2% ot felhozni a legutóbbi vá-lasztáson azért mégis megmutatta, hogy több mint 40.000 szavazatot tud csatasorba állítani,

M. Landau, kamarai képviselő, a Romániai Zsidó Párt főtitkára

eltekintve attól, hogy az előző választásokon szüresen lömegeket tudot az urnák elé vinni, a zsidó öszzetartás biztos zalogként. Termé-szetesen nagyon lényeges, hogy előbb kiépül-jön a teljes lelki öszszhang a négy országúrsz zsidósága között. Mi beszarabiai zsidók ter-mészetesen nemzeti alapon állunk, de minden vonalon, egész életünk minden megnyilvánu-lásában kihangsúlyozzuk ezt a világszerte. Azt, hogy ókirályságbeli testvéreink egy része még mindég az idejelműlt esszimulációban keresik lehetőségek útjait, az nem jelent semmit. Itt is, napról-napra jobban erősödik a hitátás, hogy csakis együttműködve tudnak eredményeket elérni. A legutóbbi választáson ugy-lehet, hogy nem is bennünk volt már a hiba, mert az UER-el való közös platformnak nem volt lényegi akadály. Ekkor inkább a kor-mány zárkózott merereven el attól, hogy velünk együtt menjen a választási harcba. Oka ennek az egész ország közvéleménye előtt ismeretes.

Több esztendőös erős parlamenti működésem alatt rájöttem arra is, hogy mi zsidók elhangyagoljuk ifjúságunkat. Több gondot kel-tene fordítani arra, hogy velük a lelki kon-taktust megtaláljuk. Nem szabad, hogy tév-eszmék szolgálatában álljanak és mi ezt öl-beletl kezekkel nézzük. A mi ifjúságunknak épen, ugy kombatlansoknak kell lenniök, ahogy az más népeknél is meg van. Nekik kell az utöröknek lenni elsősorban, hogy a négy országúrsz különböző mentalitásu zsidóságát közelebb hozzák egymáshoz és a való élethez.

Különböz — fejezt meg Landau — jó-magam is ennek az ügynek szolgálatában állot-tam mostanig is minden energiámmal és ez az elgondolás vezet akkor, amikor elhátároz-tam, hogy végigjáróm az ország valamennyi zsidó lakta városát, hogy ott ennek az eszmé-

megyek. Erre azután felvettük zsidókat a listára. Ha nem is a régi tekintélyek közül jutottak be zsidó részről a parlamentbe de az elo meg lett mentoe és nem szollálatlak precedens, zsidómentes parlament öszze-állításra. És ez a fő.

Rendkívül érdekes beszélgetésünk véget-ért. Örömmel töltött el bennünket az ez ér-zés, hogy amig a romániai zsidóságnak ilyen, fáját, népét ennyire szerelő. Önzetlen vezér-ferfia van, addig — bármilyen lesz a zsidóság helyzete — kétségbeesésre okunk nincs!

W. S.

nek toboroznak minél számosabb lelkes köve-tőt. Így rövidesen eljövök Erdélybe is és bol-doogan látom, hogy a mi elöndölésaink és a „Népünk” eszméje milyen paraktal halad. E nagy testvéri öszszefogás szolgálatába kell áll-lítsuk minden erőnket és minden zsidó ener-giánkat és akkor bizonyos, hogy viribus-unitis haladva, minden bajjal és támadással meg-tudunk majd küzdeni”.

Eddig szót Mex Landau volt kamarai kép-viselő nyilatkozata és a szimpatikus fiatal zsidó politikustól azzal a tudattal váltunk el, hogy rövidesen lesz szerencsénk hozzá Erdélyben is.

Szerkesztőségünkől

Lapunk főszerkesztője Wasserstrom Sándor, Oradea város tanácsosa néhány hét óta Bucurestiben, az ország fővárosában tartózkodik. Azzal a céllal ment a fővárosba, hogy lapunkon keresztül egyegesse az ország zsidósága körében a megértés útját. E célból felkereste az ország legkiválóbb zsidó vezetőit, egyelőre az ókirályságbeli zsidóság prominenseit. Majd sorra jönnek a bukovinai, beszarabiai és erdélyi zsidóság kiválóságai. Meg kell te-metődni a romániai zsidóság egységfrontjá-nak. Nem akkor, amikor választások vannak, hanem most, amikor legalkalmasabb az idő, hogy a megértés útjai egyengedessenek, Was-serstrom Sándor igazi zsidó odaadással szen-telt minden energiáját e cél szolgálatába és nehéző küzdelmes munkájában az ad kitartást és erőt, hogy érzi, tudja, hogy lapunk olvasó közönségének tízezrei szeretettel sorakoznak mögöke és várják, sőt elvárják, hogy lapunk útján következzen az a korszak, amikor a romániai zsidóság egységesen fogja felvenni a harcot minden támadással szemben és öszze-fog tartani minden megpróbáltatásban.

T. G. Masaryk, csehszlovák köztársasági elnök 84 éves

Prága. — T. G. Masaryk, a cseh-szlovák köztársaság elnöke március 7-én töltötte be életének 84-ik évfordulóját. A cseh-szlovák köztársaság elnökét ebből az alkalomból az egész európai diplomácia öszinte ün-neplésben részesítette. A köztársaság zsidó-sága is szível lelékelkelt vett részt az ösz elnök ünneplésében, aki már számtalanszor adta tanujelét emelkedett kulturális gondolkodásá-nak, valahányszor a zsidóság érdekében vé-delemről volt szó, akár hazájában, akár nem-zetközi viszonylatban is. A csehszlovákiai zsidóság a köztársasági elnök évfordulóján hálaadó istentiszteleteket tartott az egész or-szágbán, hogy ezzel is kifejezésre juttassa szeretetét és állampolgári megbecsülését a Republika nemes ösz elnökével szemben. T. G. Masaryk elnök méltatására egyébként leg-közlelebbi számunkban érdemben visszatérünk.

— **Áthelyezés.** Dr. Bihar Miklós bór-nemi betegségek szakorvosa rend-lőjtő Oradeáról Bucuresti Boulevard Take Joneşcu 7 (Palatul Lido) helyezte át. Telefon 4-19-89.

GYAPJUIPAR R.-T.
TIMIŞOARA
A legdivatosabb női és férfi szövetujdonságok, kötött és kötszövött árúk, fonalak, szallagok a legolcsóbb áron és öszses fiókokban és »Serilana« elárusító helyeken

RÖVID HIREK

VARSO. 20 illeni mizrachistát elfűtek 10 neptől 1 hónapig terjedő fogháza, mivel megverték több halucot.

NEW YORK. Az amerikai munkásszervezet elhatározta, hogy március 4-én nagy tüntetést rendeznek Németország ellen. A tüntetésben részt fognak venni az összes zsidó szervezetek, az egyházak és nőszervezetek is. — Az amerikai konzuli szervezet elhatározta, hogy nem vesz részt a közeljövőben rendezendő zsidó világgongresszuson.

RÓMA. Az újonnan kivезett szentírók között 2 zsidó is van. Névszerint Felici Alfredo ügyvéd és Falk Giorgio nyergyáros. — Az állami külkereskedelmi intézet elhatározta, hogy részt vesz a tavaszi telavivi vásárban. — Cheim Weizmann, Palesztinába való utazása során Románia is átúszott és kihallgatásán jelent meg Mussolini miniszterelnökével. Mussolini hosszabb megbeszélést folytatott Weizmannal a német zsidóság problémáiról és a palesztinai helyzetről.

TRIPOLIS. Balbo, volt olasz légügyi miniszter, Tripolis jelenlegi kormányzója meglátogatta a tripoliszi zsidó sportszervezetet, amelyről a legnagyobb elismeréssel hangzott a beszámoló.

RÓMA. A lett sejm lezavarta a nemzetiszocialisták javaslatát, amely a numerus clausus bevezetését kérte a zsidók alkalmazásánál. Rabbi Dubin sejm-kegyelmező, a vita során kijelentette, hogy a zsidóknak sokkal jobban menne, ha számérványukhoz mérten minden foglalkozási ágban elhárulnának helyükre.

KOWNO. A pontvási zsidó hitközség elnökét és titkárát a litván bíróság 1-1 havi fogháza ítéle németellenes propaganda terjesztése miatt.

LODZ. A lodzi bíróság 11 antiszemita fülembert, akik a közelmúlt hetekben antiszemita kilengéseket ismétltek 1-1 havi börtönrre ítélt.

BERLIN. Egész Németországban megfosztják az állampolgárságtól azokat a zsidókat, akik 1918 november 9-ike után szerztek meg honpolgárságot. — A müncheni politikai rendőrség közölte, hogy a zsidóság mezeitől az elkövetett bűncselekmények száma folyamatosan növekszik. — A „Makabi” és a zsidó ironharcosok sport egyesületét felszólalták.

JERUZSÁLEM. A palesztinai hatóságok beállították a „Bina” Könyv” árusítását. A zsidó körök erősen kritizálják a hatóságok ezen tevékenységét, mivel annak idején Hitler „Mein Kampf” című művét zavartalanul lehetett terjesztetni. — Az archeológiai muzeumot áthelyezték egy Rockefeller által ajándékozott helyre. Az új épület felállítására 2 millió dollárba került. — A „Doar Hajom” értesítésszerűtina Waad Leumi és az Aguda között tárgyalások folynak az egyült-ülési helyiségről. — A világhíri palesztinai „Olel” munkás színház lérszula a közeljövőben európai turnéra indul. — Alfonz spanyol ex király rövidesen Palesztinába nyrtkezik.

A cluji ortodox hitközség választása

Vasárnap délelőtti zajlott le a cluji ortodox hitközség képviselőtestületének megválasztása. Három párt vett részt a választáson, a gabellalesztálisták hirdető csoportja és a nagyfaludi csoport listájával.

A szavazatszerző bizottság elnöke Salomon Jakob, a bizottság tagjai: Feuerstein Lőrinc, dr. Gold er Mihály, Nimberger Ernő, Schwartz Miklós és hivatalból Löfler Vilmos, a hitközség titkára. Bivalmiak voltak Berkovics Lukács, Friedmann József, Löwinger Manó és Kimmózi Jakob. Ölszáztizentkét szavazatot adtak le, ebből háromszázöt esett az egyesült hivatalos listára, százkilencvenhat a gabellásokra és tizenhárom a nagyfaludi listára.

A szavazatok eredménye biztositani látszik az eddigi vezetőség további működését. A kompromisszumos lista felőleli a hitközség minden rétegének reprezentáns elemeit. A képviselőtestület vasárnap délelőtti 11 órakor ül össze a hitközség székházában, hogy megválassza a hitközség alkalmányos vezetőségét.

— **Óriási jövedelmet biztosító** konkurrencia mentes vállalat, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Amerika területére, előnyös feltételek mellett átvethető. Részletes felvilágosítást nyújt Handel Sándor, Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 3. Románia.

— **Házasság.** Guth Steli és Weisz László folyó hó 11-én, vasárnap tartják egybekelési ünnepélyüket Satu Mare, melyre ezután hívják meg rokonságot, barátokat és ismerőseiket. Stürgönycim Guth Lajos Satu-Mare.

— **Csehszlovákiai előfizetők figyelmébe!** Közzük CSR i előfizetőkkel és olvasóinkkal, hogy kiadóhivatali főtisztviselőnk, Rabinstein Samu ur csehszlovákiai turnén van, hogy lapunk számára akvizíciós és inkasszó munkát végezzen. Kérjük lapunk előfizetőit és olvasóit, hogy öt nehéz munkájában támogassák szíveskedjenek. „Nepünk” kiadóhivatala.

— **Mit tanulnak a német iskolákban?** *Hamburg.* A német lapok a hamburgi országos nevelésügyi hatóságok egy köriratát ismertették, amelyet a német népiskolákhoz küldött meg, amely a fajtudomány tanítására ad utasításokat. A magyarázatok közül, amelyet a népiskolák gyakorolnak előadnak, többek között ilyen szavak vannak: — „Mivel a Németország elzsidósodásának veszélye, az idegen fajokkal való keveredés, a gazdasági kizsákmányolás, politikai és kulturális elnyomása példákön keresztül kimutatandó, a zsidó kérdés megoldásának Németországban kívüli példái is ismertendők, mint például: A kiirtás (pogrom), amely teljesen elvetendő, a kivándorlás (cionizmus), amely korlátozott megoldás, az asszimiláció, amely rendkívül veszélyes, az elzárás (ghetto), amely nem állítható vissza. Így tehát az egyedüli helyes megoldás a jogi választáson a gazdasági és vendégnépek között, amely a Harmadik Birodalom törvényeibe van lefektetve.”

— **Genfben tartják meg a zsidó világgongresszust.** *Páris.* Az elmúlt héten tartották meg a zsidó világgongresszust előkészítő bizottság nyugateurópai tagjai tanácskozásait Párisban. A bizottság Genf felé lölte meg a világgongresszus helyét. Dr. Nahum Goldmann, aki szintén részt vett a párisi tanácskozásokon, Hollandiába utazott, majd Olaszországba és Palesztinába megy, hogy a zsidó munkásszervezetekkel és a Waad Leumival megbeszélést folytasson a zsidó világgongresszuson való részvétel kérdésében.

— **Árjaparagrafus a gyermekekterekben.** *Hamburg.* — Az országos ifjúsági hivatal közli a zsidó gyermek kerék tulajdonosait, hogy a jövőben megv. n. tilva számukra, hogy árja gyermekek nevelésével és oktatásával foglalkozzanak, mivel az árja gyermekeket csak árja szellemben lehet nevelni. Felszólítja tehát a zsidó gyermek kerék tulajdonosait, hogy az árja gyermekeket falvólítsák el kertjelkből.

— **A jimboliai Boha téglagyárak** az éven ünneplik alapítókuk hetven éves évfordulóját. H. Iven évvel ezelőt, 1834-ben Boha I. Jimbolián kis téglagyárat épített. Az üzem kezdetben nagyon kicsiny volt, de gyártmányainak minősége a kisgyári téglagyárnak hamarosan tekintélyt szerzett, s amint a közelmúlt napokban tovább terjedt, úgy nőtt a kis gyár is, különbözően azóta időtől fogva, amint a szabadalmazott Boha-féle 253-as duplahornyolt téglacserép a piacon megjelent. Ez a téglacserép volt az, amely a „Boha” téglagyárak nagyságát megalapozta. Anatóliában, Bulgáriában és Görögországban éppen olyan jól ismerik, mint a Danubius-vidék országában, de egyéb nyugati országokban is, különösen az itáliaiak, „Bohni” keramittégla, fűtlenített és tanika klinker sem maradnak vissza minőség dolgában. A „Boha” gyárak az országban választották védjegyül s ez nem pusztán véletlen volt. A mindennel győzedelmesen megküzdő ERO nek szimbóluma az: miként a BOHN gyárak is három nemzedék becsületes, céludatos munkájával, párhuzam feltételeivel gyártmányainak nemzetközi tekintélyt szerzettek.

— **A jimboliai Boha téglagyárak** az éven ünneplik alapítókuk hetven éves évfordulóját. H. Iven évvel ezelőt, 1834-ben Boha I. Jimbolián kis téglagyárat épített. Az üzem kezdetben nagyon kicsiny volt, de gyártmányainak minősége a kisgyári téglagyárnak hamarosan tekintélyt szerzett, s amint a közelmúlt napokban tovább terjedt, úgy nőtt a kis gyár is, különbözően azóta időtől fogva, amint a szabadalmazott Boha-féle 253-as duplahornyolt téglacserép a piacon megjelent. Ez a téglacserép volt az, amely a „Boha” téglagyárak nagyságát megalapozta. Anatóliában, Bulgáriában és Görögországban éppen olyan jól ismerik, mint a Danubius-vidék országában, de egyéb nyugati országokban is, különösen az itáliaiak, „Bohni” keramittégla, fűtlenített és tanika klinker sem maradnak vissza minőség dolgában. A „Boha” gyárak az országban választották védjegyül s ez nem pusztán véletlen volt. A mindennel győzedelmesen megküzdő ERO nek szimbóluma az: miként a BOHN gyárak is három nemzedék becsületes, céludatos munkájával, párhuzam feltételeivel gyártmányainak nemzetközi tekintélyt szerzettek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Jelen számunkban a zsidó testvári szolidaritás tárgyában szólaltatjuk meg a romániai zsidóság vezetőit. Az univerzális zsidó érdekek azt követelik tőlünk, hogy itt ne álljunk meg, hanem a közeljövőben folyassuk Csehszlovákia és Jugoszlávia területén anekunákat. Ezért kérjük tudósító gárdánkat, hogy szíveskedjenek nagy és nemes munkájukban segítségre lenni. — Lapunk mai számához egy négyoldalas román nyelvű melléklet adunk, amelyben az állam nyelvén közöljük jelen számunk interjúit és érdekesebb cikkeit. Ha anyagi lehetőségek nem állják meg a lábát, külön csehszlovák és jugoszláv számaikat is kibővíthetjük majd az illető állam hivatalos nyelvű mellékletével.

— **Ignaz Basch Tecevo:** — T. G. Masaryk, csehszlovák köztársasági elnök 84 éves születési évfordulója alkalmából beküldött cikket, kivételesen nagy anyaghalmozódás miatt nem áll módunkban közölni. Az eseményl érdemben így — elkétség ugyan — de csak legközelebbi számunkban foglalkozhatunk.

— **S. M. Rim, Sobota.** Beküldött cikkkel legközelebbi számunkban hozzuk.

Többeknek. Anyagtorlódás miatt kézirataikat csak legközelebbi számunkban közölhetjük.

ZSIDÓ HUMOR ÉS KISZSIDÓ TÖRTÉNETEK

A Chaszam szófer mondta:

Gyakran hallom, amint emberek panaszkodnak, hogy nincs miiből élniük, de még sosem hallottam embert panaszkodni, hogy nincs mivel meghalni.

Palesztina és a nem-zsidó bevándorlás

Ilmar Romm 14 éves fia Rechovet kolóniából kiadott egy kis könyvében, „Meszszokol haeren”-ben írja:

Mikor egyszer megkérdeztem apámtól, miért jön olyan sok nem-zsidó is Palesztinába, apám példával felelt:

Történt egyszer, hogy a kalauz bement a vonalon a kocsiba és látott két lógó lábát a pad alatt. Huzni kezdte és kihúzott egy hosszú parasztot. „Hol a jegyed?” — döbög reá a kalauz. A paraszt felemelkedik, kivész a zsebéből egy kendőt, kibontja és végül előkerül a vasuljegy. „Buta!” — szól reá a kalauz — „ha jegyed van, miért másztál a pad alá?” — „Nem tudom — dadogja a paraszt. — Léttam egy embert, amint a pad alá bujt gondolom, a vonalon ez így szokás.” A kalauz lenéz a pad alá és látja, hogy csakugyan egy ember ül ott gubbasztva. „Hol a jegyed?” — döbög rá a kalauz. — „Uram — felel amaz — ha nekem jegyem volna, nem kínlódtam volna azzal, hogy hason mászva a pad alá fektüdjek.” — A kalauz a paraszthoz fordul és szól: — „Te duplán fizetsz, büntetésül.” — „Hogyan?” — csodálkozik a paraszt — hiszen van jegyem!” — „Eppen ezért — felel a kalauz. — A másikkak nincs jegye, hát érthető, hogy görnyedve a pad alá bujt, de neked ott a helyed a padon!”

Igy van ez — szól apám — itt is. A zsidóknak nincs más országokba menekjéje, hát érthető hogy idejönnék különböző, építeni, de a nem-zsidók, akiknek van más hová jójuk minden kényelemre, mit keresnek Erec Jiszraelenben?

A szentföldi pazarlók

Ugyancsak apámtól hallottam: „A szentföldi lakosok nagy pazarlók. A galuban fizetnek drága pénzt palesztinai földért és ok itt kiséprik a házat és kidöbjék a port, mintha csak egyszerű por lenne...”

A palesztinai humorból

Minden ünnepre megjelenik Jeruzsálemben egy két humoros füzet, mely az aktualitásokat szűri át a zsidó derül sűrűjén. Legutóbb megjelent a „Niszim veniflao!” (Csodák és csodatettek). Ime:

A kormányzó könyvezik

Címclapján képet közöl a kormányzóról, aki könyvezve áll meg a Scopus-hegyen elterülő katonai temetőben és a Palesztina elfoglalásakor elesett zsidó hősi halottak soraire mutatva, könyvezve szól:

— Oh jaj, ezek a zsidók itt mind „lilegális uton” jöttek az országba!...

Talpraesett választás

A kis Jaszle felszáll a villamosra és azt mondja a kalauznak: — Gyerekjegy. A kalauz végignézi és így szól: — Nagy vagy te már a gyerekjegyhez. — Igen? — nyugit Jaszle — akkor nem tegezzem.

Az utazási idő nem változott

Egy teli autót usz ment Tel-Avivből Rechovolhába. Utközben hibát kapott és autót kellett cserélni. Az egyik utas panaszkodott a rendellenesség miatt. A sofőr megjegyezte: — „Mit akar? Tíz évvel ezelőt ez az út öt óráig tartott és ma, a késést is beleszámítva, egy félórát tartott.” Mire egy másik utas felelt: — „Akkor is csak egy félórát utaztunk és négy és félórátig tartott a kocsi!...”

NEPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telephon: 440.

ZSIDO HETILAP
Főszerkesztő Felelős szerkesztő
WASSERSTROM SÁNDOR LEITNER ZOLTÁN

ELOFIZETESI ÁRAK:
Belföldön: Egész évre hitközségeknek és vállalatoknak 600 Lei, magánosoknak 200 Lei.
Külföldön: 4-2 Dollár, Kc. 150-100g
P. 25-15. S. 30-20. Dinár 200-180.

Rómában döntenek zsidó milliók sorsáról

A nemzetiszocialisták hódoló körei legújában azon fáradoznak, hogy újabb beállításon vitátsák meg a németországi zsidókérdést. Pápen ur kezdeményezte ezt az „új hangot” és azt állítják többek között, hogy nincsen egyébről szó, minthogy a lalságosan előtört zsidóságot vissza kell szorítsák a gazdasági, kulturális és politikai életből, mert ott lalságos nagy szerepet játszottak már. A német fajiság kihangsúlyozása még nem jelenti egy más fajnak gyűlöletét. Pápen alkancellár még csöbítőbb fuvolahangokat hallat a saarvidék zsidósága felé. Természetesen ennek oka igen állatszó: kell az ottani zsidóság szavazata, a népszövetségi választás esélén, amikor a Saarvidék hovatartozandóságáról lesz szó. Ez a másébbelt! Tendonon megnyitották abban is, hogy a nürnbergi „Stürmer”-t, ezt a legszélsőbb demagogiával dolgozó lapot nem engedik ki külföldre.

De mindez csak külszin. Végredevényben a zsidókat halálosan fojogatók rendelőzőn, a terrorlegények munkája, az életlehetőségek minden vonalon való elzárása — továbbra is folyik, a régi kiméletlen tempóban. Németország félmilliónál több zsidója, ugyanannyi helata és minden jobb értesű német, aki esetleg lenni szeretne érdekükben valamit, azonnal hazaárulóként lesz megbélyegezve a németiség előli. Természetesen, ha a külföld felháborodik, akkor megindul a hazugságok és de mentik izvinája. Aminthogy nemrégiben kiderült, hogy egy esztendője Németországban minden gazdasági, vagy más statisztika, amelyet kiadnak, — hamis és az is kétségtelen, hogy az uni formizált sajtó egyetlen nagyobb jelentőségű közpolitikai eseményről sem informálja a népet. Így nem is neri a Népszövetségből való kilépés indokait, nem ismeri a lenyelvekkel költöt meg nem támadási szerződés pontjait, nem tudja, hogy mi történik Ausztria körül. Nem tudja természetesen azt sem a német nép zöme, hogy eg harmada a népek könyöradományozóból él, amelyet különböző címen sajtóknak ki a közönségből és orról sincsen fogalma, hogy az állam-pénzáról üresen áll.

Arról sem bírnak tudomással, hogy a vezérek, a Führerek rogyogóan élnek, ma-muth jövedelmeket élveznek, amelyet a népszövetségből csinálnak ki.

A külföld azonban jól van informálva. Ezért a demontitok kell értékre szállítja le. Epen úgy nem hiszik el a zsidókkal kapcsolatos híreket, aminthogy nem hiszik el a művelt nyugaton a leszerelésre vonatkozó kijelentéseket sem.

Ennek a szomorú helyzetnek következménye az is, hogy Mussolini a zsidó kérdés megoldásának egyetlen lehetőségét, a Zsidó Állam maradványainak felállításában látja. S jól érzi Mussolinivel együtt, ma már az egész gondolkodó világ, hogy nem csupán a Hitler fogságában levő zsidókról van szó, hanem

az egész világ zsidóságáról, mert nem lehet tudni, hogy hol és mikor törhet ki hasonló borzalom, mint Németországban. Mert ne feledjük, hogy semmi hasznosat nem produkált a hitlerizmus, sem a németiségnek, sem a világnak, de egyet igen: a természet zsidó-üldözést és a sárga folt szomorú újjaledését. És ez a módszer, mindenütt „megértésre” talált a világ eldurult lelkülett alacsonyabbrendű kasztjánál. Így van ez Ausztriában és nem másképp Csehszlovákiában, a Kobzinek és Gajda-féle kreaturákkal és Romániában a szélsőséges antiszemilizmus propagálóiával.

Sajnos, nem segít semmi ellenérv. Hlába derül ki, hogy a világszóló Stavisky egy náci kém volt, aki aranyfolymákat doboztott, a zsidóváro Coynak, Párisard főügyésze, Bouaure képtelenség. Mert még Franciaországban is észlelhető ennek a retentő német gyártmánynak átkozott hatása. Ez az

áru, mégha „Made in Germany” is van rá felírva, mégis kapós az egész világon.

Mit várjunk a jövőből, ha ilyen a horizont? A Népszövetség elvesztette azt a hatalmát és befolyását, amellyel korábban bírt. Most ugyan próbálkozik Mussolini, hogy valamiképpen helyrebillentse a Népszövetség presztizsét és azt is láthatjuk, hogy a közép-európai kérdés megoldásának kulcsa, ma Rómában van. Mikor e sorokat írjuk Gómbás és Dollfus nagyjelentőségű tárgyalásokat folytatnak Mussolinivel. A közép-európai kérdés van szűnyegre. És ezt azért kell a legnagyobb figyelemre méltassuk, mert csaknem egy milliónyi zsidó életsorsáról is döntenek. Ausztria, Magyarország zsidóságának fővendője is kockán van. Bizonyos tekintetben nyugodtan lehetünk, mert Mussolini jóindulata mellett, politikájával is az koadrá, hogy ezekbe a kis országokba abszolút nyugalom legyen. Így aggodalomra e percben nincsen okunk. Ha meg azt is megtenné Mussolini, hogy mint a Palesztina mandátumot aldtó nagyhatalmak egyike, Angliát is figyelemzetlen kötelességeire, akkor elmondhatnánk, hogy távol minden politikai állásfoglalástól, a mai zsidóság sokat várhat még az olaszot erősközü miniszterelnöktől.

A telawivi purim véres epilógusa

24-en sebesültek meg a revizionisták és baloldaliak harcában

Tel-Awiv. Purim napján egész Tel-Awiv ünnepi díszbe öltözt és senki sem zavarta a kedélyes hangulatot, míg nem az esti órákban véres összeütközés keletkezett a baloldali „Hanoar Hacloni” és a revizionista „Brith Trumpeldor, ki zöll. Az összecsapás hosszabb ideig tartott és mintegy 24-en sebesültek súlyosabb sérülésektől, akiket kórházba kellett szállítani. A súlyosan sebesültek között van Josef Slawsky, Abraham Slawsky fiére is, aki ellen most emelt vádat az államügyészség. A rendőrség nagy készültséggel vonult ki az összeütközés helyszínére és mindán helyreállította a rendet, két zsidó fiatlembert őrizetbe vett, akik ellen eljárást indítottak. — Tel-Awivban eg ébként teljes a nyugalom.

Antiszemita hullám Lengyelországban

Varsó. A nemzetiszocialisták erőteljes antiszemita propagandájának újbb sejnálatos eredményei vannak. Az igazságok egész sor helységben kilengésekre vezettek. Klobuckban a zsidó lakoságot meg támadta a felizgatott lömeg, amelynek során több kereskedő súlyosan megsérült. A rendőrség azonnal közbelepett és több letartóztatási fogánatosított. A kilengést követő napon nagy lömeg jelent meg a rendőrség előlt és követelte a letartóztatott antiszemita szabadonbocsátását. A rendőrség erre sorlízel adott a levegőbe, mire a tüntelők széjjeloszlottak. A hatóságok további letartóztatásokat eszközöltek. A klobucki hitközség táviratilag értesítte a varsói zsidó nemzeti tanácsot a lefolyt eseményekről. A jelentések szerint Klobuck zsidóságán páni hangulat volt erőlt, mert attól tartanak, hogy a kilengések megismétlődhetnek, noha a rendőrség teljes erővel fojtotta el a zavargásokat.

Több üzletbe hüzbombákat dobtak. A polytechnikon bántalmazták a zsidó hallgatókat. A rendőrség 7 nemzetiszocialista diákot vett őrizetbe, akik a kilengések vezetői voltak.

A varsói egyetemen az antiszemita diákok az árjaparagrafus bevezetését követelték. Este zsidóellenes tüntetések voltak az utcákon. A poseni kerületben lévő Jaroczin községben a heitvársi alkalmával egy botokkal fellegyervezt antiszemita csoport megtámadta a zsidó kereskedőket, széjjelrombolták sátraikat és teljesen megsemmisítették áruikat. A pogrom teljes két óráig keresztült tartott. A rendőrség csak ezután lépett közbe és verte széjjel a demonstrációt.

Lemberg. Is teljesen el van árasztva antiszemita hecc iratokkal. Napirenden vannak a

Varsó. A szenátus ülésén Koszyoki nemzetidémokrata szenátor a lengyel intelligencia elszegényedéséről beszélt. „A zsidó nép — modta a szenátor — 3000 évvel idősebb, mint a lengyel, nagyobb kultúrtaapszálalatai vannak és mint a fő, jobb idegei. A zsidók úgy tekintenek ránk lengyelekre, mint mint az afrikai